

عنوان ۸۷

مراقبت های دارویی

مرکز آموزشی درمانی آیت الله کاشانی

واحد آموزش بیمار

تدوین

بهار ۱۳۹۲

بازنگری

بهار ۱۴۰۰

هدف : تجویز صحیح دارو به منظور پیشگیری و به حداقل رساندن شدت عوارض دارویی

اگر در مورد دارو اطلاعاتی ندارید ، به کتب دارویی ، بروشور یا برچسب دارو مراجعه نمایید .

تجویز دارو ، راس زمان مقرر ، به ویژه در مورد آنتی بیوتیک ها حائز اهمیت است ، تا سطح درمانی دارو در خون ثابت نگه داشته شود.

۱. غالباً داروهای خوراکی با یک لیوان آب مصرف می شود ولی برخی از داروها باید همراه با غذا یا شیر مصرف شوند مانند آسپرین .

۲. بهتر است بیمار در وضعیت نشسته یا خوابیده به پهلو دارو را میل نماید . ولی اگر بیمار قادر به دریافت دارو نباشد می توان دارو را به آرامی در دهان او ریخت .

۳. توجه داشته باشید اگر بیمار قادر به بلع دارو نباشد ، پس از مشورت با پزشک معالج می توان قرص ها را خرد کرد یا کپسول ها را باز و آن ها را با مایع مناسب حل کرد و بلافاصله از طریق دهان یا لوله بینی معده ای تجویز نمود ولی تاکید می کنیم که هرگز فرآورده های روکش دار را نشکنید ، خرد نکنید و برای جویدن در اختیار بیمار قرار ندهید .

۴. توجه داشته باشید برای گاوژ دارو از طریق لوله بینی معده ای ، ابتدا از محل صحیح قرار گیری لوله در معده مطمئن شوید . برای این کار می توانید محتویات معده را آسپیره نموده و یا ۲۰ - ۱۰ میلی لیتر هوا به داخل معده پوش نمایید و با گوشی صدای ورود هوا به داخل معده را بشنوید . در صورت امکان دارو را مخلوط یا حل کنید و با سرنگ گاوژ وارد لوله نمایید و سپس مسیر لوله را با ۳۰CC آب شستشو دهید . کلامپ کردن لوله ، بین هر دو نوبت گاوژ لازم است .

۵. توجه داشته باشید در مورد داروهای زیر زبانی (SL) بیمار باید تا پایان حل شدن دارو ، آن را زیر زبان خود نگهدارد . بهتر است بیمار در تخت بماند .

- داروهای مایع :

• دارو به درستی تکان داده شود .

• جهت دادن دارو از کاپ های مدرج استفاده شود به گونه ای که سطح دارویی در کاپ هم سطح با چشم باشد

• حجم های کمتر از ۱۰ میلی لیتر را با سرنگ اندازه گیری نمایید .

• سرشیشه را با یک دستمال تمیز مرطوب پاک کرده و درب آن را ببندید

داروهای پودری :

• به وسیله قاشق بیشتر از گنجایش آن ریخته و سطح آن را با چوب زبان صاف کنید.

• درب ظرف محتوی داروی پودری را ببندید .

داروهای پوستی :

• بهتر است استعمال کرم ، پماد یا لوسیون پوستی در محیط خصوصی صورت گیرد .

• بعضی از پمادهای موضعی به علت ایجاد اسپاسم در موضع به گرم شدن نیاز دارند .

• پوست ناحیه را به خوبی تمیز و از داروهای موضعی قبلی پاک نمایید .

• اگر آسیب پوستی یا زخم باز وجود داشته باشد ، استریلیتی را رعایت و از دستکش و آبسلانگ استفاده نمایید

داروهای بینی :

• در این روش بایستی بیمار به پشت خوابانده شود و برای رسیدن دارو به پشت حلق باید سر بیمار را به عقب خم کنیم .

• قبل از استعمال دارو از بیمار بخواهید بینی خود را تخلیه کند .

• قطره چکان را حدود ۱cm بالاتر از سوراخ بینی بگیرید و قطره ها را به قسمت میانی بینی بریزید . بیمار باید ۵ دقیقه در وضعیت خوابیده باقی بماند .

• برای تجویز اسپری بینی باید بیمار به پشت خوابیده و سر را به عقب خم کند . نوک اسپری در داخل بینی قرار گیرد و حین اسپری کردن از بیمار بخواهید نفس را به داخل بکشد .

داروهای چشمی :

- در این روش بیمار را به پشت خوابانده یا بنشانید و سر را به عقب خم کنید .

- ترشحات چرکی چشم ها را با پنبه و آبگرم از داخل به خارج چشم بشوید.

-اگر از دو نوع اسپری یا بیشتر استفاده شود بایستی بین آنها ۱۰-۵ دقیقه فاصله زمانی وجود داشته باشد .
-به دلیل جلوگیری از عفونت های دهانی و آسیب به دندان ها به بیمار آموزش می دهیم بعد از استفاده از اسپری ها ، دهان خود را بشوید .

-قطره چکان را حدود ۱-۲ cm بالاتر از گوشه داخلی چشم بگیرید . پس از ریختن دارو با انگشت ، فشار ملایمی به مدت یک دقیقه روی گوشه داخلی چشم وارد آورید تا از ورود دارو به بینی یا حلق و جذب سیستمیک آن جلوگیری شود .

داروهای گوشه :

-در این روش بیمار باید به طرف گوش سالم به پهلو بخوابد . در بالغین لاله گوش را به طرف بالا و عقب و در کودکان به پایین و عقب بکشید .

-اگر مجرای گوش با محتویات چرکی بسته شده است به آرامی با پنبه اپلیکاتور آن را به بیرون آورید . ولی مراقب باشید که به داخل کانال گوش فرو نرود و مجرا را به طور کامل مسدود نکند .

-قطره چکان را ۱ cm بالاتر از کانال گوش بگیرید و بیمار ۲-۳ دقیقه در همان وضعیت بماند .

داروهای مقعدی :

-در این روش بیمار باید به یک پهلو شود . شیاف را از روکش جدا کرده و سر آن را لوبریکانت بزیند، با نفس عمیق بیمار می تواند اسفنکتر مقعد را شل نماید . با دست آزاد دو طرف باسن را گرفته و شیاف را تا یک انگشت در بالغین و نیم انگشت در کودکان به آرامی در داخل مقعد قرار دهید . بیمار پنج دقیقه به پشت بخوابد

اسپری دهانی :

قبل از تجویز اسپری ، بیمار باید یک دم و بازدم عمیق انجام دهد . سپس با یک دم آهسته ذرات اسپری را به داخل بکشد . سپس به مدت ۱۰ ثانیه نفس خود را نگهدارد .

-اگر تکرار دوز اسپری نیاز بود ، بین دو دوز بایستی ۳۰ ثانیه زمان وقفه وجود داشته باشد این زمان وقفه جهت رسیدن دارو به قسمت های تحتانی تر برونش ها الزامی است .